

Statsminister Stefan Löfven

Statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

Kopia:

Landsbygdsminister Jennie Nilsson

n.registrator@regeringskansliet.se

Miljö- och klimatminister Isabella Lövin

m.registrator@regeringskansliet.se

2019-02-12

Skrivelse om ändrat strandskydd

Mark och fiskevatten är landsbygdens produktionsmedel. Strandskyddet i Sveriges har blivit en begränsande faktor för utveckling och företagande på landsbygden. De undertecknande organisationerna välkomnar därför beskedet om en utredning och översyn av strandskyddet. Flera utredningar och översyner av strandskyddet har genomförts under de senaste tio åren men verkliga förändringar har uteblivit. En reell förändring måste därför ske denna gång.

Alla sjöar och vattendrag omfattas idag av strandskydd, utan hänsyn till storlek eller naturvärde. Hela nio procent av Sveriges yta täcks av sjöar. Antalet sjöar större än en hektar uppgår till cirka 102 000. Tillkommer gör även en mycket stor mängd tjärnar mindre än en hektar. Vattendragens samlade längd uppgår enligt Översiktskartan till 527 000 km. Med ett strandskydd på 100 meter (ibland upp till 300 m) kring alla Sveriges vattendrag, sjöar och kust/skårgårdsstränder omfattar strandskyddet nästan 1/3 av Sveriges yta.

Vi ser att strandskyddet med dagens utformning får allvarligt negativa konsekvenser för landsbygdsföretagande och industriell verksamhet. Det undantag som jord- och skogsbruk har i lagstiftningen, ifrågasätts också alldeles för ofta med hänvisning till att verksamheten är för liten. Detta är mycket olyckligt eftersom jordbruk – oavsett storlek – fyller en viktig funktion för livsmedelsproduktionen och för bibehållande av ett öppet landskap. Undantaget måste således vara villkorat och vi ser också att den gårdbaserade fisketurismen, - som växande fiskerinäring på skogs- och lantbruksfastigheter - behöver omfattas av undantagen.

För att locka kompetent personal behövs tillgång till attraktiva boenden. Dessa ligger ofta i strandnära läge och även här blir strandskyddet ett hinder. Till nackdelarna räknas även ett minskat värde på marken vilket försämrar möjligheten att använda sin mark som säkerhet vid belåning. Utöver detta skiljer sig tillämpningen åt mellan olika kommuner och länsstyrelser vilket skapar rättsosäkerhet.

Strandskyddet som det ser ut idag innebär ofta inskränkningar i den enskildes rätt som inte kan motiveras med angelägna allmänna intressen. Det strider därför mot

grundlagsbestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap 15 Regeringsformen (RF), Europakonventionen om mänskliga rättigheter och proportionalitetsprincipen (EKMR). Förlorarna blir landsbygdsbefolkningen och inte minst dess företagare.

De förslag om strandskyddet som finns i Januariöverenskommelsen är en bra början. Men det finns förbehåll som riskerar leda till en urvattnad revidering. En ökad differentiering, ökat lokalt inflytande och förenklat byggande är positivt. Men dessa kopplas enbart till områden med lågt exploateringsstryck. Vilka dessa områden är framgår inte. Därtill ignoreras det faktum att det inte bara är i lågt exploaterade områden som strandskyddet behöver ses över. Likaså är det inte bara småföretagare som har behov av reviderad strandskyddslagstiftning utan även industrin.

I överenskommelsen nämns att strandskyddet ska skärpas i vissa områden men med tanke på att det utvidgade strandskyddet gäller till maximalt 300 meter kan vi inte se någon anledning till ytterligare skärpningar någonstans. Om så sker så blir det mer att betrakta som ett formellt skydd av mark eftersom kopplingen till stranden knappast kan finnas längre bort än 300 meter. Därför motsätter vi oss alla förstärkningar av strandskyddet. I de fall det ska vara strandskydd så ska detta i så fall vara maximalt 100 meter.

Strandskyddet behöver ses över i sin helhet. Dess överensstämmelse med RF och EKMR behöver utredas, både det generella strandskyddet och det utvidgade strandskyddet samt möjligheten till dispens. Det är då oerhört viktigt att i första hand ta hänsyn till markägarnas rättsliga ställning, till landsbygdsbefolkningens möjlighet att upprätthålla sin personliga integritet, utveckla verksamheter som ger arbetstillfällen och sysselsättning på landsbygden och att attrahera turister och annan besöksnäring, såsom sportfisketurister etc. Utredningen måste bl.a. få i uppdrag att föreslå hur myndigheterna som handlägger och tillämpar reglerna ska ta hänsyn och visa större flexibilitet inför de fastboendes integritet och deras näringar, eller möjligheter att utveckla befintliga eller nya näringar, och inte som idag enbart skydda allmänhetens tillgänglighet eller växt- och djurlivets skydd. En levande landsbygd med ett uthålligt friluftsliv kräver ett fungerande näringsliv.

Det är viktigt att mark- och fiskevattenägare finns representerade i utredningens arbete. Vi undertecknande medverkar gärna i utredningen.

Sveriges Jordägareförbund

Gunnar Palme, ordförande

Lantbrukarnas Riksförbund

Palle Borgström, ordförande

Sveriges Fiskevattenägarförbund

Lars Wiström, ordförande

Skogsindustrierna

Carina Håkansson, VD